

RESOLUCIÓ DE LA SINDICATURA DE GREUGES

QUEIXA RELATIVA A DRET A L'ESPAI PÚBLIC

ANTECEDENTS

Descripció dels fets objecte de la queixa

En data 29 de novembre de 2022, el ciutadà va presentar una queixa en aquesta Sindicatura en què exposava el següent:

- Era el representant legal d'una empresa. Aquesta societat era titular d'un bar amb terrassa. La terrassa (amb llicència de vetllador) estava envaïda per motocicletes estacionades que formaven una barrera i que dificultaven la seva feina i posaven en perill els vianants. Altres vehicles també ocupaven l'espai de la seva terrassa per a càrrega i descàrrega.
- Havia presentat diverses queixes a l'Ajuntament sobre aquest tema, la darrera, una instància en data 22 d'octubre de 2021, sense que se li hagués donat resposta.
- El ciutadà aportava diverses fotografies on s'observava el següent:
 - Una primera filera de motociccles estacionades a la calçada, en paral·lel a la vorera, dins una àrea senyalitzada amb aquest fi. En alguns trams s'apreciaven rastres de senyalitzacions anteriors pròpies de zones d'estacionament de motocicletes en semibateria.
 - Una segona filera de motociccles estacionades en voreres en semibateria.
 - Una furgoneta estacionada a sobre de la vorera, que ocupava l'espai de la seva terrassa (en aquell moment sense cap mobiliari).
- Demanava permís a l'Ajuntament perquè es marqués una zona de pas, a la zona d'estacionament que hi havia a la calçada, així com la senyalització correcta d'on havien d'estacionar aquests vehicles.

El mateix ciutadà anteriorment ja havia interposat una altra queixa que tenia per motiu conflictes amb el propietari del bar contigu perquè feia ús del seu espai de terrassa. Aquesta queixa ja va ser estudiada i resolta per aquesta Sindicatura en el sentit de confirmar que només el titular de la terrassa té dret a ocupar l'espai concedit en la llicència corresponent.

Actuacions fetes

Admesa a tràmit la queixa, la Sindicatura va iniciar la instrucció de l'expedient. Va estudiar els fets i la legislació aplicable, amb la finalitat de valorar si s'havien aplicat els **principis de bona administració** per a la salvaguarda dels drets fonamentals a la ciutat.

Després d'examinar el contingut de la queixa i la documentació aportada per la persona interessada, es va considerar convenient dirigir-se **al Districte de Ciutat Vella** per tal de conèixer les intervencions realitzades en relació amb la queixa presentada.

El dia 19 de desembre de 2022, es va sol·licitar a aquest organisme la informació necessària per a l'estudi de la queixa.

Tanmateix, atès que són diverses les queixes que aquesta Sindicatura ha rebut en relació amb l'estacionament de motocicletes en voreres, per a l'estudi de la present queixa també s'han tingut en compte els informes tècnics d'un altre expedient de queixa, en concret l'informe de l'**Àrea de Prevenció i Seguretat** de 24 de març de 2022, i l'informe de la gerència de **Mobilitat i Infraestructures** de 16 de novembre de 2022.

Finalment, aquesta Sindicatura també s'ha desplaçat a l'emplaçament del bar per dur-hi a terme una inspecció ocular.

Resposta dels òrgans afectats

El dia 2 de març de 2023, aquesta Sindicatura va rebre la informació sol·licitada.

L'escrit del **Districte de Ciutat Vella** exposa el següent:

- L'Ajuntament ha rebut dues instàncies del ciutadà, una en què demanava la demarcació de la zona de la seva terrassa, i una altra, en la qual en demanava l'ampliació. Ambdues instàncies s'han incorporat a l'expedient de la terrassa.
- Quant a la demarcació de la terrassa, i en aplicació de les recomanacions fetes per la Sindicatura de Greuges de Barcelona, la nit del dijous 22 de desembre de 2022, el Districte ja va pintar l'espai de la seva terrassa per tal d'evitar que el bar del costat envaís el seu espai.
- Quant a l'ampliació de la terrassa, li va ser denegada el 14 de desembre de 2021, atès que la proposta no és compatible amb l'espai de l'establiment veí. No es va fer esment específic de la sol·licitud de marcatge, ja que en les condicions de llicència hi consta l'obligació del titular de fer-ho.

- Pel que fa a les intervencions de la Guàrdia Urbana, una vegada consultades les seves bases de dades des de l'1 de gener de 2022, no els consta cap trucada relacionada amb el problema objecte de la queixa.

CONSIDERACIONS

1. Resposta municipal incompleta

Abans de res, aquesta Sindicatura vol manifestar que, a les dades facilitades a l'informe de resposta, **hi manca informació**, ja que es va demanar el següent:

- Les intervencions dutes a terme per part de la UT de la Guàrdia Urbana del Districte de Ciutat Vella, amb relació a l'estacionament de motocicletes a la vorera, i càrrega i descàrrega a la vorera.
- Les actuacions previstes per solucionar que no hi hagués una barrera de motocicletes que impedissin el desenvolupament de l'activitat de la terrassa del local.
- Si la pintura que hi havia a la calçada que marcava l'estacionament de motocicletes era correcta.

Atesa la resposta municipal incompleta, és difícil discernir si s'ha actuat correctament en el cas concret, alhora que no es correspon amb el deure de col·laboració amb la Sindicatura ni amb els principis d'actuació d'una bona administració.

En conseqüència, es recorda al **Districte de Ciutat Vella** l'obligació dels òrgans municipals, d'acord amb el que estableix la base III, apartat 3 del Reglament de funcionament de la Sindicatura de Greuges de Barcelona, d'aportar dades, expedients i, en general, tota la documentació necessària perquè pugui dur a terme les seves actuacions de supervisió.

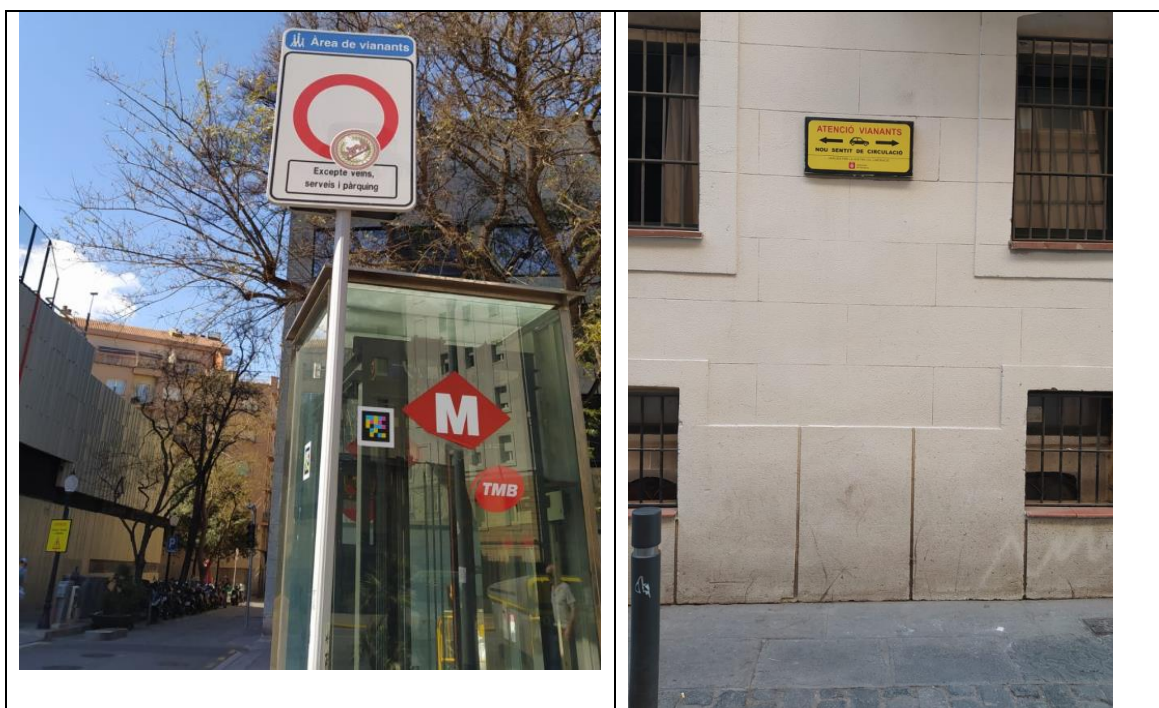
2. Emplaçament

El bar el titular del qual promou la queixa està situat al carrer de Montserrat. En el moment de la queixa tenia un nom comercial que diferia amb el que feia servir a les xarxes socials.

El 4 d'abril de 2023, personal d'aquesta Sindicatura ha dut a terme una inspecció ocular de l'emplaçament:

- Es tracta d'un carrer de plataforma única quant a l'espai de calçada i un dels costats.

- L'altre costat sí que té una vorera diferenciada amb un paviment elevat, i té una amplada d'entre 3 i 6 metres.
- A l'entrada del carrer, des del carrer del Portal de Santa Madrona (Drassanes), consta un senyal que informa que es tracta d'una "àrea de vianants", i prohibeix la circulació excepte a "veïns, serveis i pàrquing".
- A l'altura del número 14 hi ha un senyal groc: "Atenció: entrada i sortida de camions".
- A partir del carrer de Cervelló, hi ha diverses senyals grogues: "Atenció vianants: nou sentit de circulació", amb una icona d'un cotxe entre dues fletxes en sentit oposat, per informar que el carrer és de doble direcció.
- Entre els números 17 i 11 hi ha quatre establiments de restauració, tres dels quals amb terrassa.
- La pintura blanca que marca la delimitació de les terrasses està quasi esborrada.
- Hi ha diverses motocicletes tant a la calçada (en paral·lel a la vorera) com en semibateria (a la vorera).

D'aquesta senyalització es desprèn que en tot el carrer els i les vianants tenen preferència, i si bé és una àrea de vianants de circulació restringida, la col·locació dels senyals grocs d'atenció dirigits a vianants fa pensar que el trànsit deu ser intens.

3. Estacionament de motocicletes a la vorera

L'article 40 de l'Ordenança de circulació de vehicles i vianants (OCVV) estableix que, quan no hi hagi la possibilitat d'aparcar a la calçada, i sempre que no hi hagi una senyalització específica que ho prohibeixi, sí que **està permès** estacionar a la vorera amb subjecció a les condicions següents:

- Si la vorera fa entre 3 i 6 metres d'amplada, es pot aparcar en paral·lel a la vorera (a un mínim de 0,5 metres del límit de la vorada) i entre els escocells, sense entorpir el pas de sortides de pàrquings, papereres, contenidors i a un mínim de 2 metres dels passos de vianants i les parades d'autobús, i deixant 3 metres lliures de pas per als vianants.
- Si la vorera fa més de 6 metres, es pot aparcar en semibateria, sempre que hi hagi més de 3 metres lliures de pas.
- No es pot aparcar en voreres de menys de 3 metres.
- Les voreres en carrers de plataforma única es consideren com una vorera d'un carrer segregat; per tant, si no fan més de 3 metres, tampoc no s'hi pot aparcar.

Des de l'any 2016 s'han imposat més de 74.000 sancions a motocicletes per mal estacionament.

En el cas que ens ocupa, el ciutadà es queixa de la gran quantitat de motos estacionades tant a la calçada com a la vorera, que formen una barrera que dificulta la realització de la seva activitat econòmica.

Primerament, és pertinent plantejar-se si la presència de motocicletes infringeix la normativa o si està permesa, i es conclou que està permesa:

- Quant a les estacionades a la calçada, no hi ha dubte que és correcte, ja que ocupen justament un espai especialment senyalitzat per a aquest ús.
- Quant a les estacionades en semibateria, a la vorera de davant del bar, també és un espai permès, ja que la vorera fa entre 3 i 6 metres. Sí que és cert, però, que haurien d'estar col·locades en paral·lel a la vorera, i en aquest sentit sí que estan infringint la normativa.

No obstant l'anterior, queda acreditat que hi ha un excés d'estacionament de motocicletes en aquest tram.

Aquests estacionaments posen en risc la seguretat dels empleats del bar, ja que es veuen obligats a passar entre les motos amb les comandes de la clientela o caminar més de 50 metres per poder creuar per una zona de vianants. Tenint en compte que es tracta d'un carrer dins una àrea de vianants, els vianants haurien de poder creuar amb seguretat a l'altre costat del carrer en qualsevol punt.

En aquest sentit, el Pla de seguretat viària 2021-2023 (PSV) estableix una sèrie d'estratègies per evitar els accidents. En concret, l'eix 2 del PSV se centra en la reducció d'accidents de vianants i la prevenció d'atropellaments. Els vianants són les persones més vulnerables en la mobilitat i, per tant, una de les polítiques prioritàries en seguretat viària ha de ser la seva protecció.

També, l'article 93.2 de la Carta municipal de Barcelona estableix el següent:

L'Ajuntament ha de determinar per reglament, tenint en compte els nivells de circulació i morfologia de la ciutat, els supòsits en què els vehicles obstaculitzin o dificultin la circulació dels altres vehicles o de les persones o creïn problemes de seguretat viària, a fi d'aplicar les mesures cautelars i les sancions establertes per les normes corresponents.

En aquesta línia, l'article 100.1, apartat c) de la carta indica que l'Ajuntament ha d'elaborar els plans de seguretat viària, així com les millores de la via i la moderació de la circulació.

4. Dades sobre la motocicleta a la ciutat de Barcelona

L'Àrea de Mobilitat ha informat de les dades següents respecte de l'ús de la motocicleta a la ciutat:

- Actualment hi ha unes 82.643 places d'estacionament per a motos senyalitzades a la via pública, sumant-hi les senyalitzades a la vorera i a la calçada. Des del 2019 s'ha incrementat en 8.534 el nombre de places a la calçada; actualment s'arriba, per tant, a les 77.899 places. La xifra suposa un increment del 12,3% en els darrers dos anys. Avui dia encara hi ha 4.744 places d'aparcaments a la vorera, tot i que l'objectiu és anar-les baixant a la calçada de manera progressiva.
- D'acord amb les línies d'actuació del Pla de la moto, es preveu que el nombre d'aparcaments de moto en superfície a la ciutat per a l'any 2024 superarà les 90.000 places i que la superfície destinada a l'estacionament en superfície superarà els 180.000 m². La superfície mínima per a cada plaça de moto és de 2 m².
- El parc de vehicles (motocicletes i ciclomotors) censats a Barcelona l'any 2021 és d'uns 270.000, un 33% del total de vehicles (font: Dept. d'Estadística de l'Ajuntament de Barcelona). El nombre de desplaçaments diaris amb moto i ciclomotor per a l'any 2021 s'estima en 420.000, un 6,7% del total de desplaçaments (font: EMEF). L'any 2021, el 15,5% del parc circulant de vehicles a la ciutat eren motos (font: Direcció de Serveis de Mobilitat, a partir de les càmeres de la ZBE).
- Amb relació a cadascuna de les campanyes "Ciutat de vianants", es comptabilitza el nombre de motos que s'estacionen a la vorera de forma indeguda incomplint la normativa, tant en l'àmbit en el qual es duu a terme la campanya com en l'entorn més immediat, i alhora s'incrementa el nombre de places disponibles per a l'estacionament de motos a la calçada. Un cop creades les noves places d'estacionament a la calçada i havent reforçat i millorat la senyalització, es va fer un nou comptatge i, en la globalitat, el nombre d'incompliments per estacionaments a la vorera s'ha reduït en més del 25%.

Les associacions Catalunya Camina, entitat defensora dels drets de les persones vianants, i Eixample Respira, plataforma veïnal que reivindica la millora de la qualitat ambiental, han impulsat l'"**Estudi d'aparcament de motos a Barcelona. On i com aparquen?**". És un estudi de camp publicat el 21 de juny de 2022, en el qual es va fer

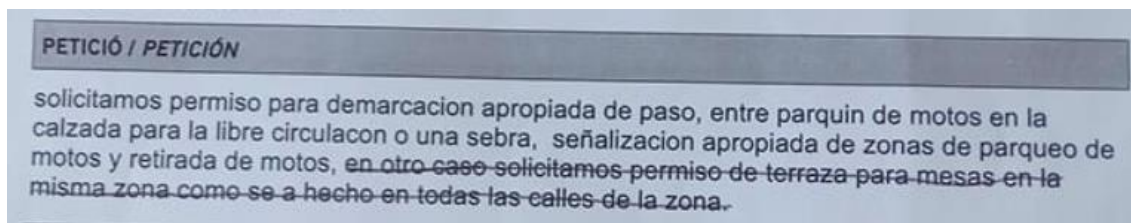
un recompte de motocicletes a diversos punts de la ciutat (en total 30 quilòmetres). En destaquen els resultats següents:

- 6.500 motocicletes estacionades: 2.900 a la calçada i 3.600 a la vorera. Del total, més del 84% estaven mal estacionades.
- Del total de motocicletes, només 251 (3,8%) eren de préstec (*sharing*) i la majoria d'aquestes estaven ben estacionades.

<https://www.catalunyacamina.org/index.php/2022/06/20/estudi-daparcament-de-motos-a-barcelona-on-i-com-aparquen/#more-1841>

5. Resposta parcial del Districte de Ciutat Vella

A banda de la presència de motocicletes que dificulta el servei de terrassa, també és motiu de queixa la manca de resposta a determinades propostes incloses en la instància de 22 d'octubre de 2021. En concret va sol·licitar permís a l'Ajuntament perquè es marqui una zona de pas on actualment hi ha l'espai d'estacionament a la calçada, així com la senyalització correcta d'aquest espai.

El fet que el mateix ciutadà hagi interposat dues queixes relacionades amb la seva terrassa del bar, utilitzant parcialment la mateixa documentació per a la seva fonamentació, no ha ajudat a la resolució de la present queixa sobre les motocicletes.

El Districte ha demostrat diligència en la resolució de l'altra qüestió relacionada amb l'ocupació indeguda del seu espai de terrassa per part del bar contigu, i prova d'això és que ha mostrat iniciativa per pintar l'espai de demarcació de la terrassa, quan en realitat és una obligació del titular d'acord amb les condicions de la llicència de vetllador.

No obstant això, ha deixat sense resposta les peticions d'establir alguna zona de pas més directa, i de millorar la senyalització vigent.

D'acord amb l'article 23.1.b) de la Llei 26/2010, de 3 d'agost, de règim jurídic i de procediment de les administracions públiques de Catalunya, la ciutadania té dret a plantejar els suggeriments i les queixes amb relació al funcionament de l'activitat administrativa.

I d'acord amb l'article 53.1f) de la Llei 39/2015, d'1 d'octubre, del procediment administratiu comú de les administracions públiques, la ciutadania té dret a obtenir informació i orientació sobre els requisits jurídics o tècnics que les disposicions vigents imposin als projectes, les actuacions o les sol·licituds que es proposin dur a terme.

6. Conclusions

Examinat l'expedient, aquesta Sindicatura arriba a les conclusions següents, algunes de contradictòries:

- Almenys tres dels quatre bars del carrer Montserrat tenen autorització per disposar de terrassa, però clarament dos d'ells no tenen un accés practicable a l'altre costat de la vorera degut a l'estacionament de motocicletes.
- Malgrat que el districte informa que ha pintat la demarcació de la terrassa del bar de la persona promotora de la queixa a finals de desembre de 2022, tres mesos després la pintura està quasi esborrada.
- La presència de motocicletes tant a la calçada com a la vorera en principi és ajustada a dret (si bé majoritàriament no estan ben col·locades).
- Si bé el carrer està en una àrea de vianants, la circulació és força intensa, fins al punt que hi ha senyalització per advertir els vianants sobre la circulació de camions i de cotxes en les dues direccions.
- Tal com va assenyalar el ciutadà, sí que s'aprecia certa confusió quant a la senyalització de l'espai per a l'estacionament de motocicletes a la calçada, ja que hi ha una barreja de senyalització vigent (en paral·lel) i rastres de senyalitzacions anteriors en semibateria.
- El Districte no ha respost a la petició expressa del ciutadà que es valori implementar alguna senyalització, pas de vianants o similar que permeti creuar més fàcilment la calçada.
- Quant a situacions que suposen una infracció de la disciplina viària, com pot ser l'estacionament indegut de camions a la vorera, o l'estacionament en semibateria de motocicletes (en comptes d'en paral·lel), el ciutadà hauria de donar avís a la Guàrdia Urbana.

DECISIÓ

D'acord amb el que disposen l'article 143 de la Carta municipal de Barcelona i el reglament que regula la Sindicatura de Greuges de Barcelona, aquesta institució té com a missió valorar si s'ha produït un greuge. Considerats els fets i les normes aplicables, conclou que, en aquest cas, **l'actuació del Districte de Ciutat Vella ha estat ajustada a dret, però no eficaç**, ja que no ha donat resposta a les qüestions plantejades pel ciutadà sobre l'estacionament de motocicletes i el problema de seguretat que suposa per als vianants.

Per tot el que s'ha exposat, aquesta Sindicatura emet la decisió següent:

- **Recomanar al Districte de Ciutat Vella** que revisi el problema descrit en aquesta queixa i juntament amb els serveis municipals competents (Àrea de Mobilitat, entre altres), avaluï la viabilitat d'implementar algun tipus de mesura o canvi adreçat a facilitar el servei de terrassa dels bars situats al carrer de Montserrat. Per exemple: avaluar si es pot treure espai d'estacionament de motocicletes (tant a la calçada com a la vorera) just davant de la zona que hi ha entre els dos bars, per tal que es pugui prestar el servei autoritzat de terrassa amb seguretat. I en qualsevol cas, que informi l'interessat del resultat d'aquesta revisió.
- **Recomanar al Districte de Ciutat Vella** que actualitzi la senyalització de l'espai d'estacionament de motocicletes a la calçada en aquest tram de carrer, i elimini els rastres de senyalitzacions anteriors que poden confondre els usuaris.
- **Recordar a l'Àrea de Seguretat i Prevenció i a Barcelona de Serveis Municipals (B:SM)** que, dins l'àmbit de les seves respectives competències, tenen l'obligació de fer complir la normativa aplicable a l'estacionament de motocicletes a la vorera.

Aquesta resolució es comunicarà a l'òrgan municipal competent, se'n donarà compte al Plenari del Consell Municipal en l'informe anual reglamentari i s'informarà la persona interessada del seu contingut.